

Kommunedelplan trafikksikkerhet- vedlegg til handlingsdel

Statistikk Ulykker med personskade i Nord-Aurdal 2018-2022

Orientering
FS/KS
XX.XX.2023

Nord-Aurdal kommune

Foto: Kristi Westerbø

INNHOILDSFORTEGNELSE

1	Sammendrag	0
1.1	Sammendrag	0
1.2	Kilder.....	0
2	Ulykker med personskader i Nord-Aurdal 2022	1
3	Ulykker med personskader i Nord-Aurdal 2018-2022	2
3.1	Ulykkesomfang 2018-2022	2
3.2	Hvilke veger?	3
3.3	Alvorlighetsgrad ulykker 2018-2022	3
3.4	Uhellstype 2018-2022	3
3.5	Stedsforhold	3
3.6	Fart	4
3.7	Ukedag og måned.....	4
4	Utvalg tall Innlandet fylke	5
4.1	Hva vet vi om trafikkulykkene i Innlandet?	5
4.2	Antall ulykker og skadegrad 2021-2022	5
4.3	Antall personskader og skadegrad 2021-2022	5
5	utvalg nasjonale tall 2022	7
5.1	Hva vet vi om dødsulykkene i 2022?	7
5.2	Ulykkesutviklingen i Norge	8
5.3	Utvalg mål i nasjonal tiltaksplan på vei 2022-2025	8
5.4	Norge og Europa.....	9

1 SAMMENDRAG

Nord-Aurdal kommune utarbeider årlig en *oversikt over trafikkulykker* i kommunen som presenteres politisk sammen med statusgjennomgang/revidering av *handlingsdelen* til kommunedelplanen for trafiksikkerhet. Formålet er å gi informasjon om trafikkulykker om personskade og ulykkesutviklingen i Nord-Aurdal. Statistikk materialet har et kapittel om trafikkulykker i Nord-Aurdal i 2022, men omhandler hovedsakelig ulykker med drepte og skadde i trafikken for Nord-Aurdal for femårsperioden 2018-2022. Det er også tatt med et lite utvalg om ulykkesbildet nasjonalt og for Innlandet fylke.

1.1 Sammendrag

Statistikken viser at det var 5 trafikkulykker med personskade i **Nord-Aurdal i 2022**, tre av disse var på E 16. Ingen drepte, 1 hardt skadd og 4 lettere skadde. Det var ingen fotgjengere eller syklister involvert i ulykkene, og det var moped/motorsykel involvert i 3 av 5 ulykker. Ulike ulykkeskategorier.

I femårsperioden **2018-2022** var det 57 trafikkulykker med personskade i **Nord-Aurdal** kommune, og de aller fleste ulykkene skjedde på E 16 og FV 51. Det var 1 drept, 17 hardt skadde og 59 lettere skadde i perioden. Det var ingen fotgjenger, akende eller syklister involvert i ulykkene. 2 av ulykkene (med personskade) var med dyr involvert.

Som tidligere, var det møteulykke og utforkjøring som var de største uhellskategoriene. Ulykkene skjedde i stor grad på vegstrekning uten kryss eller avkjørsel, på tørr bar veg og i dagslys med god sikt. De fleste ulykkene skjedde i 60- og 80-sone, og aldersgruppene 25-34 og 45-54 er mest belastet.

I 2022 omkom 13 personer i trafikken i **Innlandet**, 4 færre/flere enn året før. Det var 68 hardt skadde, en nedgang på 15 fra 2021. I et lengre perspektiv skjer godt over halvparten av ulykkene på fylkesveg. Legger en til riksveger, så er det opp mot 95 % av ulykkene som skjer på riks- og fylkesveg. Innlandet er fylket med flest trafikkulykker per innbygger. Uhellskategoriene er i tråd med den nasjonale trenden ved at det er flest utforkjørings- og møteulykker. Fotgjengere er involvert i ca. 7 % av ulykkene og alle de drepte i denne kategorien er over 55 år (perioden 2009-2018). Viken fylket topper, for fjerde året på rad, ulykkesstatistikken med 21 omkomne.

[116 personer mistet livet i trafikken i Norge i 2022](#). Det er 36 flere enn året før, men langtidstendensen viser at færre blir drept i trafikken. Siden 1970 har bare fem år hatt lavere dødstall enn 2022. Omkomne i alderen 45 år eller eldre utgjør nesten hele økningen i antall trafikkdrepte fra 2021 til 2022.

Antall hardt skadde økte også i 2022 med 9 fra året før. Dette er likevel det tredje laveste tallet SSB har registrert. Hver tredje omkomne i 2022 er i alderen 65 år eller eldre og antallet omkomne på elsykkel, ATV og traktor har økt. Økning i omkomne på MC (21 mot 15 året før).

1.2 Kilder

Statens Vegvesen (SVV) fører statistikk over alle politirapporterte trafikkulykker med personskade og er hovedkilden for vår statistikk. [Vegkart](#) har ulykkesdata som vi har brukt som kilde. Det er også hentet statistikk materiale fra [Statistisk sentralbyrå](#), [Trygg trafikk](#) og [Innlandet fylkeskommune](#), samt Statens vegvesen sin database [Trine](#).

2 ULYKKER MED PERSONSKADER I NORD-AURDAL 2022

I [Statens Vegvesen/Vegkart](#) finnes ulykkesdata for Nord-Aurdal kommune 2018-2022, som er perioden årets statistikkvedlegg omhandler. Ved å klikke på lenken og velge ulike filter, er det mulig å orientere seg i både overordna og detaljert statistikkmateriale for kommunen. Videre har Statens vegvesen sendt kommunen årsrapport og nøkkeltall for trafikkulykker i 2022, se lenke i kap. 1.2.

Dette kapitlet omtaler ulykkesstatistikken for **2022**. Det var 5 trafikkulykker med personskade i Nord-Aurdal i 2022, en kraftig nedgang fra 2021 da det var hele 16 ulykker. I 2022 var det 0 drepte, 1 hardt skadd og 4 lettere skadde i trafikkulykkene i kommunen.

Om ulykkene i 2022:

Veg	Beskrivelse
KV 1147 (1)	<i>Høllavegen i Ulnes</i> : Lørdag 20.08.22 kl. 17:15 Møteulykke i kurve 2 personbiler Grus og tørr, bar veg, opphold, dagslys og god sikt. 50 km/t
Fv 51 (1)	<i>Fv 51 Åbjør</i> : Onsdag 13.07.22 kl. 15:41 Utforkjøring, enslig kjøretøy kjørte utfor vegen Motorsykkel Asfalt og tørr, bar veg, opphold, dagslys og god sikt. 80 km/t
E 16 (3)	<i>Fagernes sentrum, like nordvest for «Elvelykrysset»</i> : Onsdag 25.05.22 kl. 14:44 Ulykke med kjøretøy med samme retning Motorsykkel og personbil Asfalt og tørr, bar veg, opphold, dagslys og god sikt. 40 km/t
	<i>Leira, rundkjøring på E16</i> : Mandag 12.09.22 kl. 16:59 Ulykkestype: Andre ulykker (parkering o.l.) Moped Asfalt og våt, bar veg, dagslys og god sikt. 60 km/t
	<i>Aurdal, ved Åvåk</i> : Fredag 01.04.22 kl. 09:38 Ulykkestype: Samme kjøreretning, påkjøring bakfra, avkjørsel 2 personbiler Asfalt og tørr, bar veg, opphold, dagslys og god sikt 70 km/t

3 av 5 ulykker var på E 16, 1 på Fv 51 og 1 på kommunal veg.

3 av 5 ulykker hadde motorsykkel/moped involvert, ellers kun personbiler.

Det var 0 drepte, 1 hardt skadd og 4 lettere skadde.

Fellestrekkene ved ulykkene var at alle var på bar veg (april-september), i dagslys og med god sikt.

Ingen av ulykkene var på vinterføre, 4 av 5 var på asfalt, 4 av 5 på tørr veg.

Det var ulik fartsgrense på vegen i alle fem ulykkene.

To ulykker var knyttet til kjøretøy i samme kjøreretning, ellers var det ulike ulykkestyper.

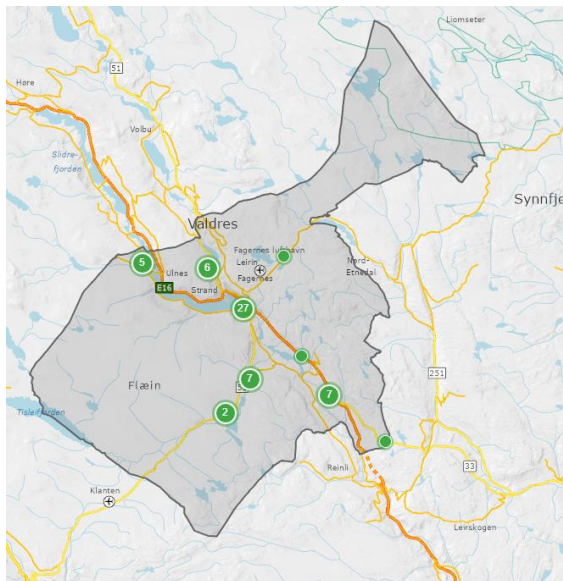
To ulykker på onsdag, ellers ulike ukedager.

3 ULYKKER MED PERSONSKADER I NORD-AURDAL 2018-2022

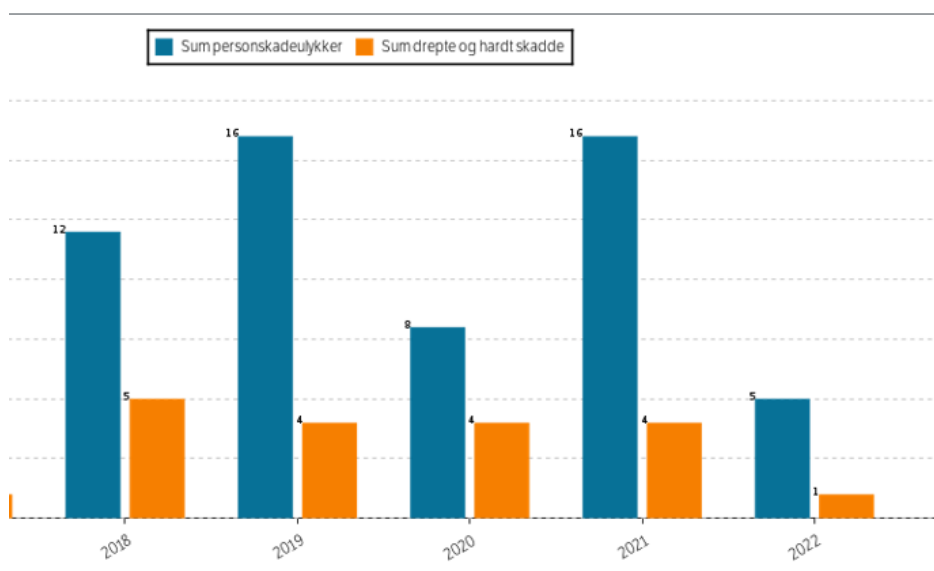
Kapittel 3 omtaler utvalgt statistikk for femårsperioden 2018-2022; hvilke veger ulykkene skjedde på, alvorlighetsgrad, uhelltype, stedsforhold/føreforhold, fart og ukedag og måned.

3.1 Ulykkesomfang 2018-2022

Det var 57 ulykker i perioden 2018-2022. Klikk [her](#) for å søke/se detaljer.

Antall personskadeulykker og sum drepte/hardt skadde 2018-2022:

3.2 Hvilke veger?

Veg	Antall ulykker
Fylkesveg	32; 18 på Fv 51/2 på Fv 33
Ev 16	21
Kommunal veg	2
Privat veg	1
Skogsbilveg	1
Total	57

De fleste ulykkene skjedde på E 16 og Fv 51

3.3 Alvorlighetsgrad ulykker 2018-2022

Alvorlighetsgrad	Antall personer
Drept	1 (2019)
Hardt skadde	17
Lettere skadde	59

3.4 Uhellstype 2018-2022

Uhellstype	Antall ulykker
Motsatt kjøreretning	21
Utforkjøring	15
Samme kjøreretning	8
Kryssende kjøreretning	7
Andre ulykker	6

Det er klart flest møteulykker og ulykker med utforkjøring.

Møteulykkene har de klart flest hardt skadde/drepte (11) i perioden.

3.5 Stedsforhold

Stedsforhold	Antall ulykker
Vegstrekning utenfor kryss/avkjørsel	47
Avkjørsel (4 av 5 på E 16)	5
Kryss	3
Rundkjøring	2
Totalt	57

Føreforhold	Antall ulykker
Tørr, bar veg	36
Snø/isbelagt veg	8
Våt, bar veg	6
Delvis snø/isbelagt veg	6
Ukjent	1
Totalt	57

Ca. 64 % av ulykkene skjedde på tørr, bar veg

Lysforhold	Antall ulykker
Dagslys	46
Mørke uten vegbelysning	8
Mørke med vegbelysning	2
Tussmørke/skumring	1
Ukjent	0
Totalt	57

De aller fleste ulykkene skjedde i dagslys.

Værforhold	Antall ulykker
God sikt, opphold	50
God sikt, nedbør	5
Dårlig sikt, tåke eller dis	1
Ukjent	1
Totalt	57

De aller fleste ulykkene skjedde med god sikt og oppholdsvær.

3.6 Fart

Fartsgrense der ulykken skjedde	Antall ulykker
40	2
50	9
60	19
70	5
80	22
Totalt	57

De fleste ulykkene skjedde i fartssone 60 og 80 km/t.

3.7 Ukedag og måned

Ukedag	Ulykker 2018-2022
Mandag	6
Tirsdag	7
Onsdag	12
Torsdag	8
Fredag	11
Lørdag	5
Søndag	8
Totalt	57

Ulykker yrkesdøgn: 44
Ulykker helgedøgn: 13

Måned	Ulykker 2018-2022	Måned	Ulykker 2018-2022
Januar	3	Juli	8
Februar	3	August	7
Mars	4	September	7
April	4	Oktober	7
Mai	6	November	2
Juni	4	Desember	2

Flest ulykker i juli
Færrest ulykker i nov/des

4 UTVALG TALL INNLANDET FYLKE

Kilde i dette kapitlet: *Statens vegvesen sin [statistikkbase Trine](#), og [Vegtrafikkulykker i Innlandet – rapport 2020](#)*

4.1 Hva vet vi om trafikkulykkene i Innlandet?

- Innlandet er fylket
 - o med flest trafikkulykker per innbygger
 - o hvor det kjøres mest per innbygger
 - o med høyest gjennomsnittsalder på bilparken. Høy alder på bil øker sannsynligheten for å være innblandet i trafikkulykke med alvorlig skadegrad.
- Utforkjøring er største ulykketkategori der det er drepte eller hardt skadde (ca. 50 %)
- Fotgjengere er involvert i ca. 7 % av ulykkene. Blant drepte fotgjengere er det de eldre som utgjør den største andelen. I tiårsperioden 2009-2018 er det åtte fotgjengere som er drept. Fire av dem var over 75 år, mens de resterende fire var over 55 år.
- Godt over halvparten av ulykkene skjer på fylkesveg. Legger en til riksveger, så er det opp mot 95 % av ulykkene som skjer på riks- og fylkesveg.

4.2 Antall ulykker og skadegrad 2021-2022

Trafikkulykkesregister									
År	IT	Dødsulykke	IT	Ulykke med hardt skadde	IT	Ulykke med lettere skadde	IT	Sum	IT
2022			13		65		272		350
2021			9		74		266		349
Sum			22		139		538		699

Det var totalt 350 ulykker i Innlandet i 2022, 1 mer enn året før (349).

Det var flere dødsulykker i 2022 enn i 2021, men noen færre ulykker med hardt skadde.

4.3 Antall personskader og skadegrad 2021-2022

Trafikkulykkesregister									
År	IT	Drept	▼	Hardt skadd	IT	Lettere skadd	IT	Sum	IT
2022			13		68		367		448
2021			9		83		351		443
Sum			22		151		718		891

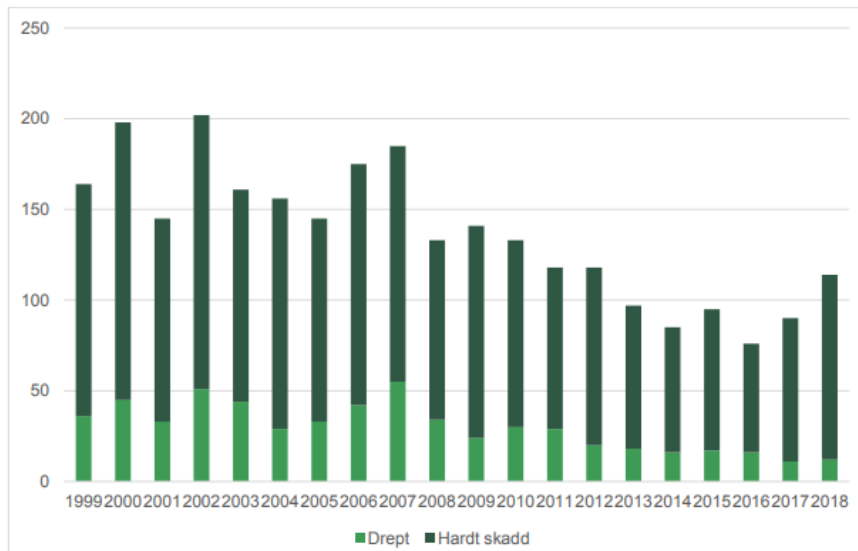
Det var 448 personskader i trafikkulykker i 2022, en økning på 5 personskader fra 2021.

Det var 13 drepte i 2022 mot 9 året før.

Antallet hardt skadde gikk ned fra 83 i 2021 til 68 i 2022.

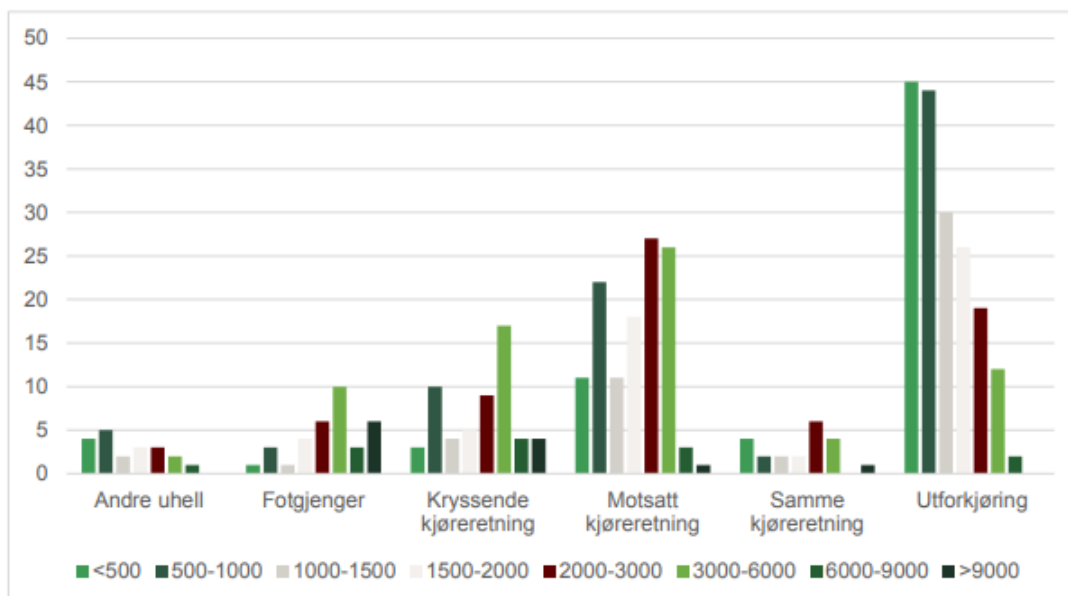
Generell oversikt

Antall ulykker med drepte og hardt skadde i Innlandet har, i likhet med resten av landet, hatt en klar nedgang de siste 20 årene. Det er en større variasjon fra år til år i tallene for Innlandet da tilfeldig variasjon utgjør en større rolle når tallene blir mindre.

Antall drepte og hardt skadde fordelt på ÅDT-grupper

Figuren under viser en totaloversikt med drepte og hardt skadde på fylkesveger i Innlandet fordelt på ÅDT-grupper på vegen hvor ulykken skjedde og uhellstypen. Vi ser at utforkjøringsulykker på lavtrafikkert vegnett er en spesielt stor utfordring på fylkesvegene i Innlandet.

Figur 28: Ulykker med drepte og hardt skadde på fylkesveger i Innlandet fordelt på uhellstypen og ÅDT-gruppe (ulykker fra 2009-2018).

5 UTVALG NASJONALE TALL 2022

116 personer mistet livet i trafikken i Norge i 2022 (SSB). Dette er langt flere enn året før (80). De høye ulykkestallene kom gjennom sommeren, mens resten av året hadde tall i samsvar med de seinere årene. I perioden mai-august omkom 67 av de totalt 116 omkomne. Menn er klart mer utsatt enn kvinner både for trafikkdød og i antall hardt skadde.

Personer drept eller hardt skadd i veitrafikkulykker					
År	2018	2019	2020	2021	2022
Drepte	108	108	93	80 menn 64 kvinner 16	116 menn 86 kvinner 30
Hardt skadde	602	565	627	569 menn 375 kvinner 194	578 menn 362 kvinner 216
Kilde: Statistisk sentralbyrå					

5.1 Hva vet vi om dødsulykkene i 2022?

Statens vegvesen om trafikåret 2022: <https://www.vegvesen.no/om-oss/presse/aktuelt/2023/01/en-tung-ulykkesommer-preget-trafikkaret-2022/>

- Omkomne i alderen **45 år eller eldre utgjør nesten hele økningen** i antall trafikkdrepte fra 2021 til 2022
- Hver tredje omkomne i 2022 er i alderen **65 år eller eldre**
- **Dobbelt så mange omkomne på sykkel** i 2022 (11) enn de tre tidligere årene. 5 på elektrisk sparkesykkel og 2 på elektrisk sykkel.
- **Flere ulykker** enn tidligere med **ATV og traktor** (6)
- **Økning i omkomne på MC** (21 mot 15 året før). I perioden mai-august utgjør omkomne i MC-ulykker 25 prosent av alle drepte i trafikken.
- **Bilførere** er trafikantgruppen som er klart mest utsatt både når det gjelder død og hardt skadde
- Antallet hardt skadde **øker ikke**

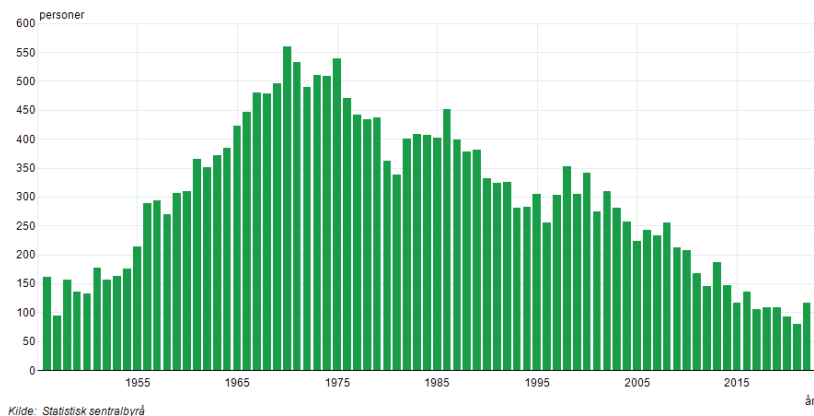
Statens vegvesen skriver at det er sannsynlig at pandemien har påvirket trafikkbildet i 2020 og 2021 og at det er noe av årsaken til færre omkomne for disse to årene. Det beskrives at dette er en trend også i andre land i Europa.

Vegdirektør Ingrid Dahl Hovland: «Det er i mange år jobbet godt med trafiksikkerhet i Norge, av store og små aktører. I europeisk sammenheng har vi få omkomne i trafikken målt opp mot folketallet. Jeg ønsker meg for det nye året at vi alle blir enda mer bevisste og flinke til å gjøre de riktige tingene i trafikken – at vi blir enda mer oppmerksomme og konsentrerte om trafikken. Det vil bidra til å redde liv og å nærme oss nullvisjonen», sier vegdirektør Ingrid Dahl Hovland.

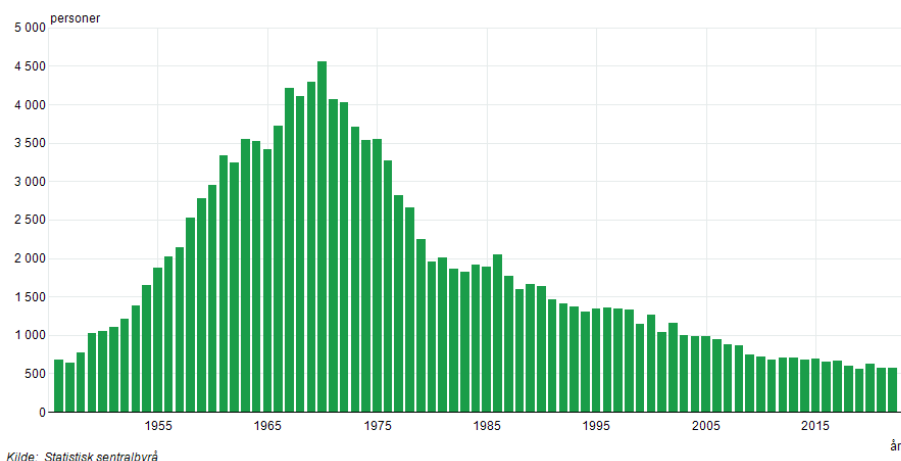
5.2 Ulykkesutviklingen i Norge

Det har vært en stor nedgang i antall omkomne og hardt skadde fram tom. 2021. Antall drepte økte betraktelig igjen i 2022.

Figur 1: Antall drepte i vegtrafikkulykker i perioden 1946-2022

Figur 2: Antall hardt skadde i vegtrafikkulykker i perioden 1946-2022

5.3 Utvalg mål i nasjonal tiltaksplan på vei 2022-2025

Måltall i arbeidet med trafikksikkerhet handler ofte om reduksjon av antallet drepte og hardt skadde. Det er i tillegg mange andre og viktige mål som kan trekkes fram fra det nasjonale forebyggende arbeidet.

Her ønsker vi å ta med/minne om mål i Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025 barn og ungdom.

- 75 prosent av alle barn i alderen 1-3 år skal være sikret bakovervendt når de sitter i bil.
- 85 prosent av alle barn i alderen 1-8 år skal være riktig sikret i bil.
- I planperioden skal det være minst to år uten omkomne barn i trafikken 0-14 år.
- I gjennomsnitt skal det ikke være mer enn 15 drepte og hardt skadde barn per år.
- Gjennomsnittlig risiko for bilførere i alderen 18 og 19 år for å bli drept eller hardt skadd, skal være 25 prosent lavere enn gjennomsnittet for årene 2018 og 2019 .

Videre trekker vi her fram mål i *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025 gående, syklende og kjørende*.

- 75 prosent av syklister skal bruke sykkelhjem.
- 53 prosent av fotgjengere skal bruke refleks på belyst vei i mørke.
- Aktørene skal videreutvikle arbeidet for å få ned antall ulykker som skyldes uoppmerksomhet på grunn av distraksjon.

Det er i tillegg måltall knyttet til

- Drift og vedlikehold av vei
- Utforkjørings- og møteulykker
- Teknologi og opplæring
- Kontroll og godskjøretøy

[Her](#) finner du det helhetlige dokumentet *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025*.

Nord-Aurdal kommune sin *kommunedelplan for trafikksikkerhet* forsøker å ta opp i seg målsetninger i nasjonal tiltaksplan gjennom kommuneplanens handlingsdel. Der er tiltakene delt i tre kategorier; organisatoriske tiltak, trafikanttiltak og fysiske vegtiltak.

5.4 Norge og Europa

Norge har, sammen med Sverige og Malta de laveste dødstallene i trafikken i Europa. Ferske tall fra EU viser at det dør i gjennomsnitt 44 mennesker per million innbyggere i de 27 EU-landene, mens tilsvarende tall for Norge er 16.

Fra 1990 til nå er antall trafikkdrepte i Europa redusert fra årlig over 75 000 til ca. 25 000.

Det antas at det samlede antall hardt skadde i Europa er i størrelsesordenen 135 000 pr. år.

Danmark, Tyskland, Irland, Kypros, Litauen, Polen, Portugal og Sverige har alle rekordlave dødstall i 2021, jf. Statens vegvesen 29.03.22. I den andre enden av skalaen finner vi Romania, Bulgaria, Latvia, Kroatia og Polen med fra 59-93 drepte per million innbyggere.

17. mai 2018 ble en ny europeisk trafikksikkerhetsplan annonsert. Dette er den tredje planen i rekken, og her er målet å halvere antall trafikkdrepte i tiårsperioden 2020–2030. Det europeiske målet omfatter også hardt skadde (slik det gjør også i Norge), og her er også målet 50 % reduksjon for samme tidsperiode.

– *Verden ser til Norge på trafikksikkerhetsområdet. Den norske modellen med et bredt arbeid, systematisk over tid og målrettede tiltak basert på kunnskap, skaper resultater sammen med sikrere biler og bedre veier, sier vegdirektør i Norge Ingrid Dahl Hovland.*

Kilde: [Trygg trafikk](#) og [Statens vegvesen](#)

Adresse: Nord-Aurdal kommune,
Boks 143, 2901 Fagernes.
Mail: nak@nord-aurdal.kommune.no
Telefon: 61 35 90 00

